

DRENG AF SYDHAVNEN

Af Jakob Mathiassen

Der er netop udkommet en ny bog „Dreng af Sydhavnen”. Bogen beskriver hvordan livet i Kongens Enghave var fra slutningen af 2. verdenskrig og frem til midten af 1960'erne. Forfatteren er Jan Arnt, der er født og opvokset i Sydhavnen. Beboerbladet har haft en snak med Jan Arnt om bogen.

Hvorfor har du skrevet bogen?

Bogen er en hyldest til mit Sydhavnen. Det er samtidig en fornøjelse, at fortælle om en fantastisk opvækst blandt mange børn, hvor vi lærte af hinanden og lærte at respektere hinanden. Nok var mange af os nogle små rødder, men vi havde også stolthed og værdighed. Når man sloges, så holdt man op, når den anden lå nederst. Man sparkede aldrig på en, der lå ned. Det lærte vi. Efter en lille tænkepause tilføjer Jan dog. Måske er der lige et par undtagelser. Blandt andet dengang, hvor vi gik hjem fra Sussie Christiansens danseskole på Borgbjergvej. Pludselig

Mozarts Plads anlagt 1935 og bydelens naturlige knudepunkt.

sprang 5 læderjakkere ud af en opgang med jernstænger og begyndte at slå på os. De slog på både piger og drenge, så vi har aldrig flygtet så hurtigt. Alligevel nåede jeg at få slag over ryggen og et blåt øje. Hold kæft nogle tabere, at tæske løs på os mindreårige. Hele historien og om politiets efterfølgende jagt fortælles der om i bogen.

I din bog skriver du ikke Kongens Enghave, men Sydhavnen.

Ja. Jeg ved godt, at bydelen Kongens Enghave er opdelt i 4 kvarterer: Bavnehøj, Frederiksholm, Musikbyen og så Sydhavnen, hvor fiskerihavnen og alt nybyggeriet langs vandet ligger i dag. Men helt ærligt, så har jeg som barn aldrig hørt nogen for alvor kalde bydelen andet end Sydhavnen. Officielt hedder det også Fiskerihavnen, men vi kaldte det altid Fiskerihavne med i. Men dengang var der også mindst 8-10 ålefiskere og en masse bundgarnspæle ude i Kalvebodernes grumsede vand. I øvrigt dengang

Kalveboderne ikke var en smal kanal mellem sjælland og Amager, der var pæn afstand mellem de 2 øer. I bogen fortæller jeg en lille anekdote om, at den forhenværende politidirektør og nuværende børnerådsformand Per Larsen ikke var så stolt af, at han kom fra Sydhavnen.

” Alligevel nåede jeg at få slag over ryggen og et blåt øje. Hold kæft nogle tabere, at tæske løs på os mindreårige.

Fastelavn i gården mellem Händelsvej og Ellebjergvej.

Du langer ud efter filminstruktøren Erik Clausen, der også er sydhavnsdreng.

Det er rigtigt. Han promoverer sig altid på bekostning af sin ÅH, så stakels opvækst i det fattige Sydhavnen. For nylig sagde han i en radioudsendelse (Cafe Hack), at han var opvokset i en lille lejlighed, hvor de måtte klumpe sig sammen 6 personer i alt. Fakta er at han opvoksede på Rubinsteinsvej i en moderne 2 værelses lejlighed med altan og en stor grøn gård fyldt med legekammerater. Jeg kender selv lejlighederne og den dejlige gård, da jeg både havde flere kammerater i nabo opgangene.

Han kan regne den ud. Men regning kan han slet ikke, da han det meste af tiden boede med sin mor og sin bror. Min regnelærer lærte mig sjovt nok, at det er lig med 3. Men i Clausens univers bliver det til det dobbelte. Kreativ bogføring og smart markedsføring. Om sin undfangelse har han sagt, at hans mor fik en baghyler i en port inde ved Folkets hus.

Når man læser Kirsten Jacobsens bog om Clausen, fremstår hans mor som en helt igennem sober kvinde. Så den med en baghyler, virker på mig som en kynisk måde, at skabe opmærksomhed på sig selv. Se her, jeg er en fra det dårlige selskab - en de andre ikke vil lege med. For min

- Jan Arnt f. Christensen. Boede i Sydhavnen fra 1946 til 1962.
- Mellemskoleeksamen Bavnehøj skole 1962. Realeksamen Gammel Holte skole 1963.
- Tømrersvend og gift 1967.
- Byggeteknisk højskole – Bygningskonstruktør BtH 1972
- Arkitektskolen, Kunstakademiet København – Arkitekt MAA 1980
- På tegnestue samt egen arkitektvirksomhed. Er stadig aktiv arkitekt.
- Har løbende skrevet artikler især om byplanlægning, arkitektur og lokalhistorie.
- Medlem i Kongens Enghaves Lokalhistoriske Forening & Arkiv.

BLÅ BOG

Derfor sagde han, at han kom fra Kongens Enghave og undskyldte det med, at det stod der på sporvognene, der kørte ud til Mozarts Plads. Det sjove var bare, at der på sporvognene stod Kg. Enghave og ikke det korrekte Kgs. Enghave. Så min far og andre kaldte for sjov byen for Kilo Enghave. Det er humor. Han kaldte også tosseanstalten Karens Minde for Akademiet. Han lærte mig også, at man skulle hilse pænt på de evnesvage, når de kom gående i en lang række i deres blå tøj og mildest talt ikke så for kloge ud, men de virkede rare.

Per Larsen voksede i øvrigt op i Karre 8, der ligger på Borgbjergvej ned mod Mozarts Plads. Jesper Jespersen, der boede i samme karre har fortalt mig, at de hver nytårs aften lavede bydelens største bål af gamle juletræer, som var smidt end i gården. Et år gik bålet op til 1. sals højde i den smalle gård, så brandvæsenet blev tilkaldt med udrykning. Jo der var gang i den med juletræskampe mellem gårdene og grove løjer nytårsaften.

Bavnehøj skole havde omkring 1960 nogle stærke håndboldhold, der kom langt i BTs landsomfattende skoleturneringer. Jan var i flere år på skolens udvalgte håndboldhold.

Jan Arnt som konfirmand fra Frederiksholm kirke Palmesøndag 1961. På det tidspunkt skulle Jan bare ligne sit idol Elvis Presley med højt hår og Brylcreme.

skyld må han godt ynke sig selv. Det jeg ikke kan lide er, at han taler ned til den bydel, han er en del af. Clausen havde også en flot racercykel, mindst en, så helt fattig var han ikke. Når dette er sagt, kan jeg ironisk nok godt lide gavflaben Erik Clausen - og Danmark vil blive fattigere den dag han dør.

Et sted i bogen skriver du, at i var ved at drukne ude ved slusen.

Ja, og det ikke løgn. Vi var 8-10 drenge fra gården, der ofte strejfede rundt i havneområdet, der dengang var langt mere spændende og livligt

Fra 1950. Nogle af børnene fra Glinkasvej og Rubinsteinsvej. Det er Jan Arnt der sidder i forreste række yderst til højre.

Als Frederiksholms 1. drenge 1960, dengang klubben havde mange talenter. Det er Jan i bagerste række nummer 5 og som nummer 6 står hans gode ven Palle. De 2 gamle venner har nu genoptaget venskabet på grund af bogens udgivelse

end i dag. Sjællandsbroen blev jo indviet i 1959. Men mens broen og landanlægget blev opført, var byggepladsen i week-enderne et sandt eldorado for os drenge. Vi stjal lidt værktøj til husbehov. Det vil jeg godt på gruppens vegne undskylde i dag.

Værre var dog, da vi en dag „lånte” broarbejdernes flydeponton. Den stagede vi ud i sluseløbet, men pludselig tog strømmen os og førte os med stor fart mod slusen, hvor den ville være væltet rund og hvirvlet os ned i vandet. Problemet var at næsten ingen af os kunne svømme, så det havde været den visse død. Pludselig tøffer en fiskekutter ind mellem vores ponton og slusen. Der bliver råbt om vi ville reddes. Ja mon ikke snøfter vi. Faktisk stortuede flere af drengene. Den ene af de to fiskere råbte, at han kun ville redde os, hvis han måtte give os alle en øretæve. Resten kan man læse i bogen, hvor der også fortælles om andre lege, børnelokere og fiskeri ude i Cementhavnen og Fiskerihavnen.

Du gik i begge skoler og giver i bogen nogle af lærerne „hug”

På sin vis var jeg heldig, at gå på Ellebjerg i under-skolen og på Bavnehøj i mellemskolen, så jeg har oplevet begge skolars miljø. Ellebjerg var ny og moderne efter datidens begreber. Bavnehøj var bygget 20 år før (1930) og var tilsvarende støvet og havde en del gamle lærere.

Min onde ånd i første klasse var vores klasselærer frøken Else Rasmussen, som blev kaldt Rasmine. Vi

skulle lære salmevers udenad. Jeg forstod ikke ordene, hvorfor de for mig var umuligt at lære. Efter et par måneder meddelte jeg Rasmine, at hun bare skulle springe mig over, da salmevers og jeg ikke havde det helt nemt med hinanden. Så for i djævel i kvindemennesket og jeg blev sendt til in-

spektøren og der blev indkaldt til møde med mine forældre. Men jeg holdt fast, at jeg ikke gad bruge flere timer hver dag på at lære et vers, som jeg ikke forstod og i øvrigt straks glemte. Så blev der krig mellem Rasmine og mig, hvor hun naturligvis som lærer var den stærkeste. Ting

jeg finder en logisk mening med, har jeg til gengæld nemt ved at huske, så til hendes store ærgrelse lærte jeg hurtigt at læse, skrive og stave, selv om jeg ofte var ude for døren. Nogle gange skred jeg endda fra hendes timer, bare for at vise hende min foragt. Heldigvis blev hun gift med en præst og flyttede laaangt væk. Så fra 2. klasse fik jeg en ny klasselærer frk. Nathansen, som naturligvis hurtigt blev døbt frk. Satansen. Hun var nu god nok. Mange af de andre lærer var også OK.

Bavnehøj skole var dengang opdelt i drenge og pigeafdeling. Så jeg har her kun haft mandlige lærere, hvoraf flere af dem var gode og får pæn omtale. Men naturligvis var der også nogle, der aldrig burde have

Ellebjerg skole 1963. Bordene stod altid i tre rækker (dørrække, midterrække og vinduesrækken).

undervist børn. De får nogle hug, ligesom jeg i bogen beskriver nogle af de drengesteger vi brugte i vores kamp mod de dårligste lærere.

Og Ja, vi var kreative og havde en god fantasi når vi skulle overleve lærerne og det til tider hårde miljø i gårdene og kampene mellem gårdene og mod haveforeningerne.

OM BOGEN

Bogen er på 170 sider med tegninger og mange ældre fotos fra bydelen og dens befolkning. Bogen vil koste kr. 150,- og evt. overskud får Kongens Enghave Lokalhistoriske Forening & Arkiv. Bogen vil blive solgt fra Arbejdernes Landsbank på Borgbjergvej samt cafeen og biblioteket på Karens Minde på Wagnersvej. Bogen kan også købes i Lokalhistoriske Forening, der holder til på loftet i Karens Minde hver mandag kl. 16-18. Forfatteren Jan Arnt er ofte på arkivet om mandagen, hvor bogen kan signeres for dem, der ville ønske det.

